

Jelka Šolmajer

Neda Bevk. Ljiva Den. Kaliopa Dimitrovska Andrews. Alenka Kocuvan
Polutnik. Marjetica Potrč. Eta Sadar Breznik. Metka Sitar. Judita Skalar.

Jelka Šolmajer

Ljubljana, 1950

Jelka Šolmajer je študij na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo sklenila leta 1974 pod mentorstvom prof. Dušana Moškona z nalogo *Blagovnica Ormož*, ki je bila poskus odgovora na stvarno potrebo v prostoru, na lokaciji, ki je bila za to namensko predvidena. Iz študijskih let so ji v posebno lepem spominu ostali prof. Marijan Amalietti z izjemno duhovitimi korekturami, prof. Niko Kralj, prof. Marjan Ocvirk in skiciranje arhitekturnih objektov preteklih obdobij.

Po študiju se je Jelka Šolmajer zaposlila v Biroju 71, ki je bil mlad, ambiciozen in uspešen kolektiv, z območjem delovanja širom Jugoslavije. Kot najzanimivejši mednarodni projekt izpostavlja kongresni center v Ulan Batorju v Mongoliji, kamor je pogosto potovala zaradi nadzorovanja gradbišča. Logistično in arhitekturno zahteven projekt ji je omogočil izkušnje, da se je kasneje samozavestno odpravila v tujino, najprej v ZDA, kjer je med letoma 1984 in 1985 delala v biroju Design Bank v San Diegu. Kasneje se je zaposlila v Baslu, kjer je med letoma 1989 in 1992 delala v zelo uveljavljenem biroju Bürgin & Nissen, med drugim je sodelovala pri projektu švicarskega varilnega instituta SWI Swiss Welding Institute.

Po vrnitvi se je zaposlila v podjetju Mercator Optima in se posvetila projektiranju številnih širših zasnov in tehnično zahtevnih objektov, za katere pravi, da jih je vedno želela spoštljivo vpeti v obstoječ prostor, z mislijo tako na uporabnika kot na možnosti, ki jih z arhitekturo ustvarja. Skupaj z arhitekturnim birojem OFIS je bila leta 2009 nominirana za nagrado Mies van der Rohe za Stanovanjsko-trgovinski objekt Bohinjska Bistrica.

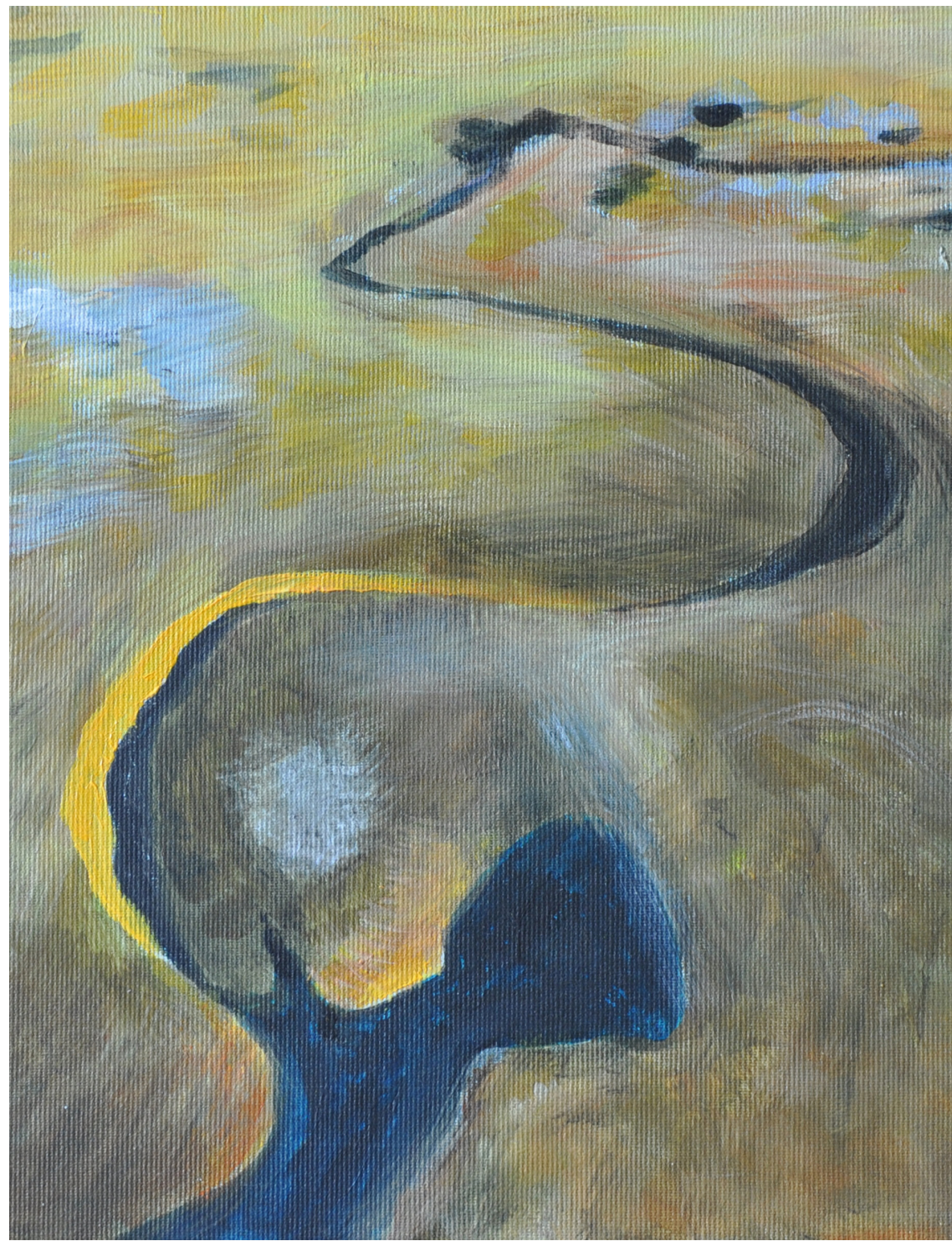
Jelka Šolmajer completed her studies at the Faculty of Architecture in Ljubljana in 1974 under the mentorship of Professor Dušan Moškon with thesis *Blagovnica Ormož*, which was an attempt to respond to an actual requirement in space at the intended location. She has very fond memories from her student years of Professor Marijan Amalietti who had witty comments during project corrections, of Professor Niko Kralj and Professor Marjan Ocvirk with whom they were sketching architectural objects of past periods.

After graduating, she joined Bureau 71, a young, ambitious and successful collective operating across Yugoslavia. As the most interesting international project, she highlights the congress centre in Ulan Bator, Mongolia, where she often travelled to due to site supervision as construction superintendent. This logistically and architecturally demanding project gave her the experience and the confidence to move abroad, first to the USA, where she worked in the Design Bank architecture office in San Diego between 1984 and 1985. Later she relocated to Basel where she worked in the highly renowned office Bürgin & Nissen between 1989 and 1992, among other things, she participated in the SWI Swiss Welding Institute project.

Upon her return, she joined Mercator Optima and devoted herself to designing a number of large scale designs and technically advanced facilities, which she aimed to integrate respectfully in the existing environment, considering both the user and the possibilities to be created by means of architecture. Together with the architectural office OFIS, she was nominated in 2009 for the Mies van der Rohe Award for the Bohinjska Bistrica Residential and Commercial Building.

Dela (izbor) / Works (selection)

- Prenova Hotela Ilirija v M-Hotel / Renovation of the Ilirija Hotel into M-Hotel, v sodelovanju z Andrejem Noldo / in cooperation with Andrej Nolda, Ljubljana, 1999–2003
- Drsališče Zalog / Zalog Ice Rink, Ljubljana, 2000–2002
- Mercator center Jesenice / Mercator Shopping Centre Jesenice, Jesenice, 2001
- Mercator center Celje / Mercator Shopping Centre Celje, Celje, 2003
- Strokovni članek *Energetska učinkovitost pri Nakupovalnem centru Celje*, revija Bioklimatske zgradbe / Professional paper *Energy Efficiency in the Celje Shopping Centre*, 2004
- Stanovanjsko-trgovinski objekt Bohinjska Bistrica skupaj z birojem OFIS / Bohinjska Bistrica residential-shopping building, skupaj z Špelo Videčnik, Rokom Omanom / in cooperation with Špela Videčnik, Rok Oman, 2006–2007
- Mercator center Boštanj / Mercator Shopping Centre Boštanj, Sevnica, 2008
- Idejna zasnova Mercator center Skopje / Conceptual Design of Mercator Shopping Centre Skopje, Skopje, 2009

Akril vnukinje in Cerkniškega Jezera

Jelka Šolmajer se je v mladosti najprej navduševala nad slikarstvom in je kot srednješolka obiskovala slikarske delavnice pri akademskem slikarju Albinu Lugačiču, a vendar se je kasneje odločila za študij arhitekture. Med študijem in delom se je od slikarstva oddaljila zaradi pomanjkanja časa. Šele po zaključku arhitekturne kariere se je ljubiteljsko vrnila k slikarstvu in se pod mentorstvom slikarja in ilustratorja Boštjana Plesničarja ponovno začela ukvarjati s slikanjem z akrili, predvsem s portreti in krajino.

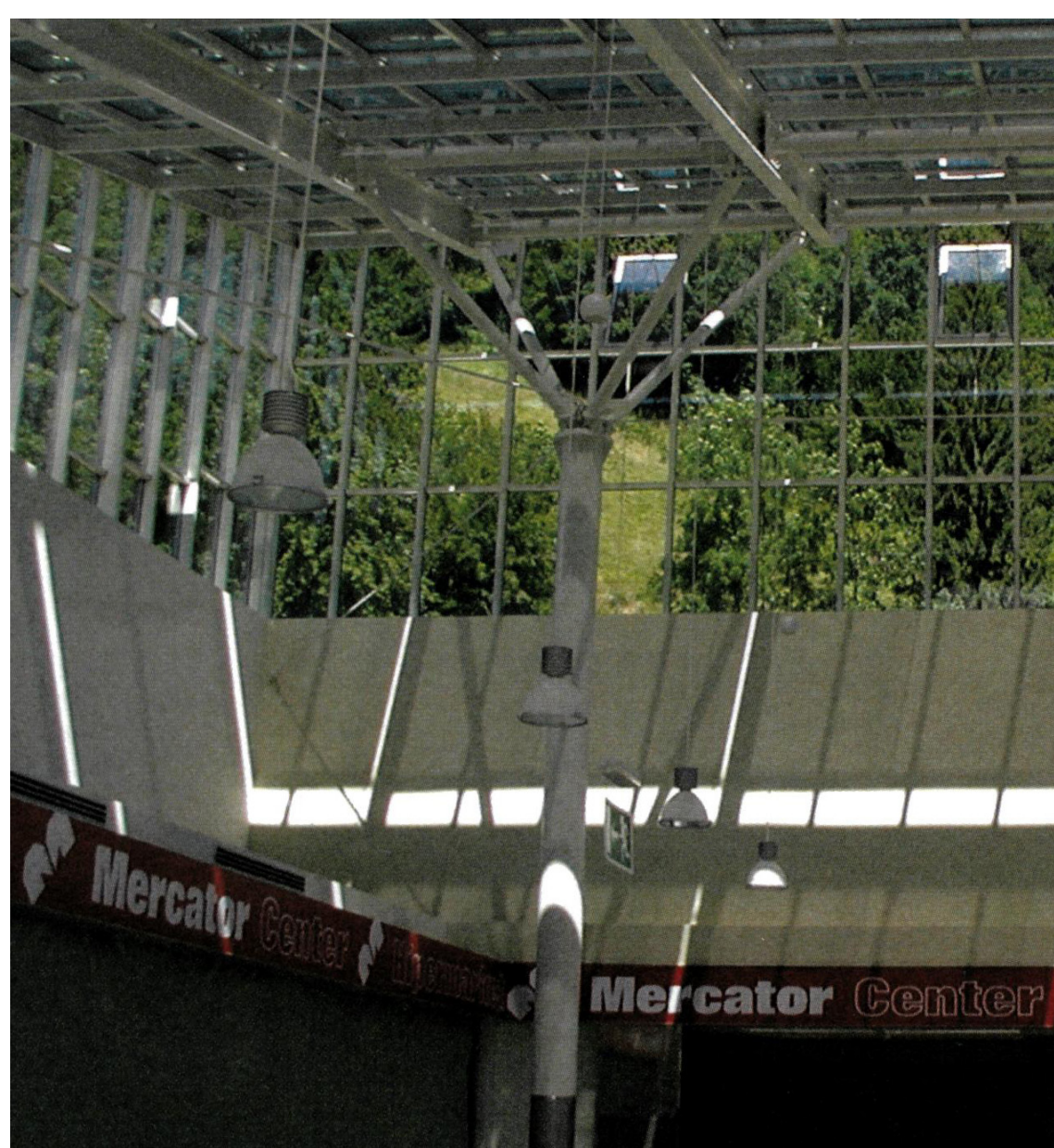
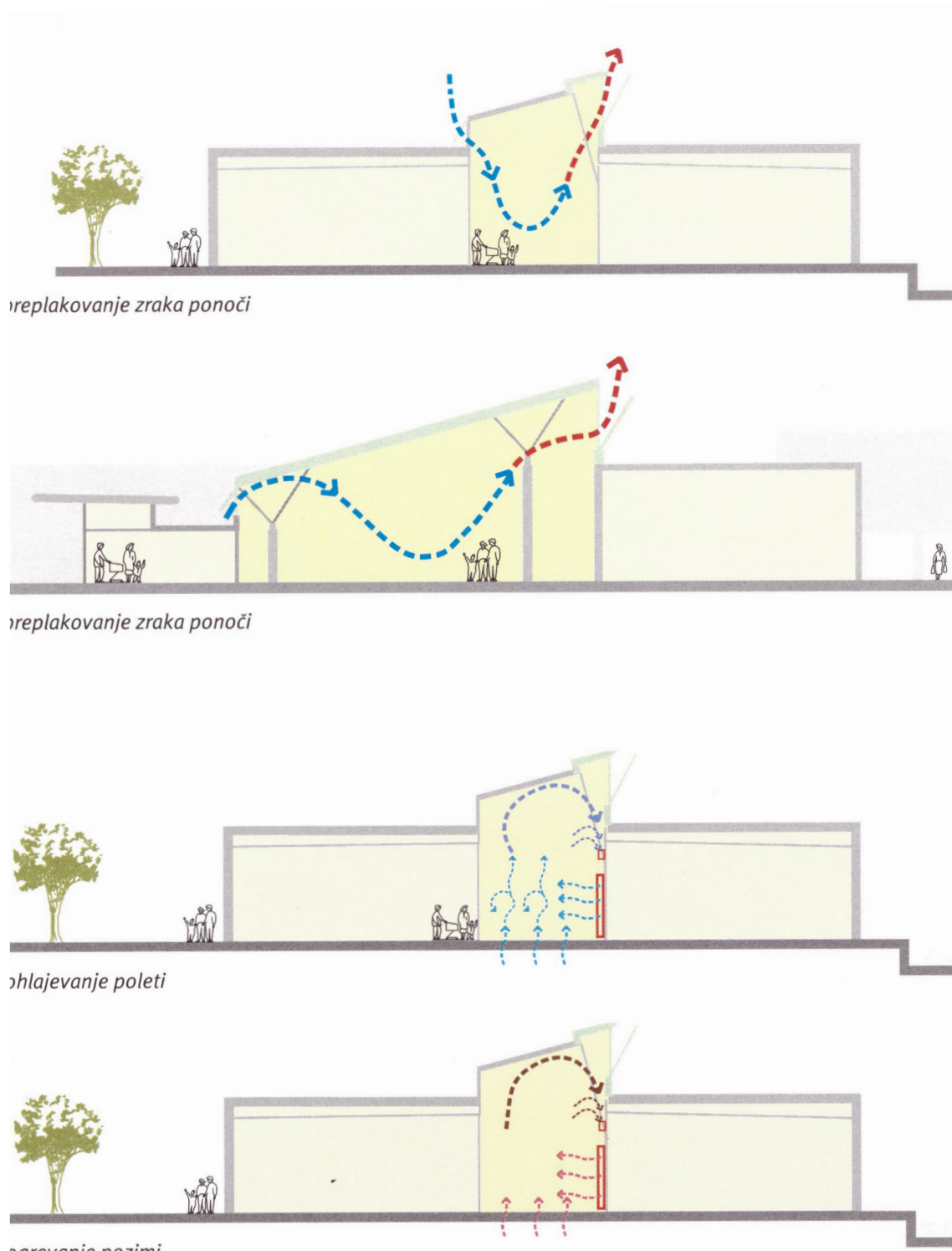
Dvorana Zalog Ljubljana, 1999–2003

Izhodišče za postavitev dvorane je bila obstoječa ledena ploskev, ki je nastala zaradi Hladilnice Zalog, tako da je bilo hlajenje ledene ploskve v energetske smislu zagotovljeno in brezplačno. Nastala rekreativna površina je ustvarila nove generacije mladih hokejistov in drsalcev, ki so uporabljali vadišče. Obliko narekuje velik konstrukcijski razpon (48 m) z racionalno in vitko zasnovo jeklenega paličja. Trebušasti del je namenjen strojnici, ki omogoča delovanje objekta, materialnost fasade pa je v sozvočju z industrijskim karakterjem območja. Objekt po zasnovi povsem odraža funkcijo, nanjo se odziva z enostavno in berljivo formo.

Mercator center Jesenice Jesenice, 2001

Objekt je v bližini jeseniške bolnišnice, vendar globoko pod Cesto maršala Tita, ob Spodnji plavški cesti, na nekoč degradiranem območju. Prvotne pomisleke investitorja o primernosti lokacije zaradi konfiguracije terena so z izdelavo makete ovrgli. Glavna volumna, market in nakupovalna ulica z lokali, sta paralelno, s potekom plasti terena, zalomljena, povezuje ju vstopni centralni atrij z zastekljeno streho. Takšna zasnova je izkoristila prednosti lege pod hribom, ki je omogočila, da so vse dostavne poti „pospravili“ v zaledje hriba. Ker je streha vidna z višje glavne ceste, je postala res vidna t. i. peta fasada, kar je vodilo v odločitve o zeleni strehi. V fazi projektiranja se je investitor odločil, da bo v smislu izrabe energije ta projekt vzorčen, tako da so uvedli celo vrsto ukrepov za racionalnejšo izrabo energije: nočno preplakovanje objekta z dovodi in odvodi zraka, talno gretje in hlajenje in vrsto drugih. Dovodi in odvodi zraka z vertikalnimi difuzorji so dejansko zmanjšali tako investicijske stroške kot porabo energije. Ti ukrepi so postali stalnica za druge centre, saj se je poraba dejansko zmanjšala. Zelena strešna površina s sukulenti se je obnesla vizualno, hkrati pa prispeva k toplotni stabilnosti objekta skozi leto.

Viri / Sources: Zasebni arhiv Jelke Šolmajer, publikacija Arhitektura inventura 2002/2004, DAL, revija Bioklimatske zgradbe, 7, 2004, str. 27 / Private archive of Jelka Šolmajer, publication Arhitektura inventura 2002/2004, DAL, Bioklimatske zgradbe magazine, 7, 2004, page 27.

Besedilo / Text: Nuša Zupanc

V ospredje: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja